

MARIBORSKI VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2465
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemam
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Novi kemarji Francije

Preko noči je prevzela v Parizu oblast nova francoska vlada, ki ji načeluje voditelj francoskih socialistov Leon Blum. V sestavi nove francoske vlade beremo pretežno nova imena, ki stopajo na pozornico francoske politike in v katerih se zrcali politična smer vladajočih skupin. Minister za narodno obrambo, vojsko in podpredsednik ministrskega sveta je: Daladier (rad.); mornarica: Gagnier; letalstvo: Pierre Cot (rad.); državni podtajnik v ministrstvu za mornarico: Blanchot; notranje zadeve: Salengro (soc.); državni podtajnik v minist. za mornarico: Blanchot; notranje zadeve: Salengro (soc.); državni podtajnik v notranjem ministrstvu: Raoul Aubaud (rad.); pravosodje: Rucart (rad.); prosveta: Jean Zay (rad.); državni podtajnik za posebne misije ga. Brunswick; državni podtajnik za tehnična dela: Julius Guilent (rad.); državna podtajnica za znanost ga. Joliot-Curie; zunanje zadeve: Yvon Delbos (rad.); državni podtajnik v zunanjem ministrstvu: Fiomot; kolonije: Maurin Moutet (rad.); finance: Vincent Auriol (soc.); pokojnine: Albert Riviere (soc.); gospodarstvo: Charles Spinasse (soc.); trgovina: Paul Bastide (rad.); kmetijstvo: George Monnet (soc.); pošta in brzojav: Jardillier (soc.); delo: Lebas (soc.); narodno zdravje: Jellier; generalni tajnik v ministrskem svetu: Moch. ministri brez portfelja: Chautemps (rad.), Paul Faure (soc.) in Maurice Viollette (soc. unija); državna podtajnika v ministrskem predsedništvu: Maks Dormoy (soc.) in De Tesson (rad.).

Ni rožnat položaj, v katerem se je znašla Blumova vlada ob svojem nastopu. Med francoskim prebivalstvom se opaža nervoznost. Cene mesu in drugim življenjskim potrebščinam skokovito naraščajo. Preko Francije gredo najlarmantnejše vesti. Francija se nahaja v viharju stavke, kakršnih ne srečavamo pogosto v socialni zgodovini zadnjih desetletij. Novi francoski notranji minister Salengro je že pred nastopom svoje funkcije dejal, da bo uveljavil najenergičnejše ukrepe, da se stavkovno gibanje zatne. Kako bu to uspelo? Preko tričetrt milijona francoskega delavstva je v stavkovnem stanju. V smislu poročil se pripravljajo na stavkanje tudi uslužbenci vseh trgovin, kavarn, restavracij, tramvajskih družb, kinematografov itd. Socialistična Blumova vlada se nahaja v nemali zadregi, ker obstojajo glede stavkovnega gibanja med socialisti in komunisti precej globoke razlike. Tudi so se strokovne organizacije izjavile najodločneje proti drakonskim ukrepom, ki bi se napravili proti stavkujočim. Kako voditi med to Scilo in Karibdo?

Že ko je Leon Blum pripravljaval sestavo svoje vlade, so se čule napovedi, češ, da se kazalec francoske notranje politike domikaj v nove smeri. Slišali so se glasovi o poddržavljenju denarnih zavodov in vojne industrije. Prodirale so tudi vesti, da bo nova vlada takoj po prevzetju oblasti predložila parlamentu zakon o 40 urnem delovnem tednu. Na nedavnem binkoštnem kongresu francoskih socialistov se je izčimila močna struja na socialistični levici, v katere središču je Marceau Pivert, ki je zahteval, da more Blumova vlada takoj pristopiti izvajanju popolnoma marksističnega programa, da usili tvornicam kolektivne pogodbe ter da takoj po nastopu ukine dvoletno vojaško službovanje in uvede me-

Pariz v paniki in pomanjkanju hrane

PARIZ, 5. junija. Stavkovno gibanje se je v noči na 5. junija izredno poostriilo. O polnoči je bilo 750.000 delavcev v stavki. Stavkujočim so se pridružili tudi rudarji vseh severno-francoskih revirjev, razen tega uslužbenci pariškega tramvaja in avtobusnih podjetij. Danes se ustavi delo v vseh francoskih plinskih in pogonskih obratih. Napoveduje se generalna stavka železničarjev in poštarjev, dočim so uslužbenci spalnih vozov že pričeli stavkati, tako, da ni na progah nikakšnih spalnih in jedilnih vozov več. Radi transportnih težav se čuti v Parizu pomanjkanje življenjskih potrebščin. Danes zjutraj je bil Pariz brez mleka. Uslužbenci velemlakarne d. d., ki oskrbuje dve tretjini Pariza z mlekom, so se pridružili stavkujočim. Ker so pričeli stavkati tudi uslužbenci pariških centralnih tržnic, je nastala v mestu panika. Prebivalstvo vrši ogromne nakupe življenjskih potrebščin v strahu, da bodo te potrebščine pošle. V političnih krogih se sploh ni mnogo opazil nastop Blumove vlade, ker je vsa skrb osredotočena okoli stavkovnega gibanja, ki grozi, da se prelije v generalno stavko s politično tendenco. Vedno bolj prodira prepričanje, da se je stavka organizirala po moskovskih navodilih.

Neguš v Ženeva, Eden v Italija

LONDON, 5. junija. »Daily Telegraph« poroča v senzačni obliki o ultimatumu, ki ga je baje stavil Mussolini negušu. Neguš je, tako argumentirajo svoje stališče Italijani, z begom iz Abesinije, izgubil deželo in krono. Pet dni pred begom je Mussolini ultimativno sporočil negušu, da lahko obdrži krono in cesarsko dostojanstvo, če pristane na italijanski protektorat in tudi na odcepitev neamharskih predelov. Iz abesinske strani se zatrjuje, da ni abesinskim vodilnim krogom o takšnem ultimatumu italijanske vlade nič znanega. Kakor se doznava, se bo neguš v kratkem podal v Ženevo, da tamkaj osebno brani interese Abesinije pred svetom Društva narodov. V tej zvezi se sliša o nekaj tajnih pogajanjih med Rimom in Londonom, v smislu katerih naj bi se Eden in Mussolini sestala v nekem severnem italijanskem mestu. Od tega razgovora bi bil potem odvisen nadaljnji potek v obravnavanju abesinskega problema.

Cehoslovaška gradi ob svojih mejah tednjavski pas

PRAGA, 5. junija. Včeraj dopoldne je bila na Hradčanih pod predsedstvom prezidenta dr. Beneša strogo tajna seja vrhovnega sveta narodne obrambe. Na seji so se proučili in sprejeli dokončni načrti glede gradnje tednjavskega pasu ob češkoslovaških mejah.

Herriot novi predsednik francoskega parlamenta

PARIZ, 5. junija. Poslanska zbornica je včeraj popoldne izvolila s 377 glasovi proti 150 glasovom Herriota za predsednika zbornice.

Palestinskim Arabcem ves arabski svet na pomoč

JERUZALEM, 5. junija. V največji tajnosti je vrhovni arabski odbor za obrambo arabskih pravic sestavil tri brzojavke, ki so se tajno poslate angleškemu kralju ter spodnji in zgornji zbornici. Brzojavke so se odposlate tajnim potom iz Palestine. V brzojavki apelirajo arabski voditelji na pravico ljubnost Britancev, ki so vedno bili ponosni na to, da je njihova zemlja dežela pravice. V brzojavkah se navajajo vzrok arabskega upora in se naglašajo, da bodo Arabci vodili borbo do zadnjega, dokler se ne ustavi naseljevanje Židov v Palestini. Zdi se, da se je položaj zelo poostriil, ker se računa z nevarnim položajem na vzhodu in ker obstojajo več znakov, v smislu katerih je možno sklepati, da bodo palestinskim Arabcem priskočili na pomoč Arabci vseh ostalih orientalskih držav.

sto tega enoletno. Že tedaj so se izčimila ob teh najavah marksistične epohe precejšnja miselna nasprotja. Leon Blum pa je vstal in dejal, da ne prihajajo na vladi marksisti, da sestavijo homogeno vlado, marveč da bo nova vlada vlada Ljudske fronte, ki ne more imeti za osnovo svojem delovanju marksističnega programa, marveč program Ljudske fronte. V tem je hkrati zazijal prepad med tezo revolucije in tezo evolucije. Stari taktik Leon Blum, ki oslanja svojo moč na socialiste, radikale in na komuniste, ki so mu obljubili pogojno podporo v parlamentu, je razpršil razne domneve

in napovedi z izjavo, ki ni metanje markizma v arhiv in ki ni revolucionaren naskok. V smislu tega njegovega naziranja naj bi se v Franciji sicer ustvaril socialistični red, toda potom evolucije. S tem je Leon Blum, ki ga gotovi krogi primerjajo s francoskim Kerenskim, pomiril francosko meščanstvo.

Doktrina se bo torej očitno tudi pri Blumu, tem odličnem govorniku in večšem novinarju, morala najbrže umakniti pred trenutno sila perečimi vprašanji, ki so se zgostila na obzorju francoske politike. Tukaj so socialna vprašanja s stavkovnim gibanjem, ki potiska Blu-

ma v precej kočljiv položaj, ker ne more postavljati na kocko svojo popularnost kot delavski voditelj z ostrimi merami proti stavkujočim. So pa tudi finančno gospodarske težave. Paničen beg zlata iz Francije. Ali se bo posrečilo razbiti francosko finančno ter industrijsko oligarhijo ter brez motenj v narodno gospodarskem krogotoku staviti Francosko banko pod nadzorstvo odbora, v katerem bodo sedeli predstavniki levičarskega režima? Potem vojaško vprašanje. Socialisti so popularizirali med svojimi masami misel skrajšanega vojaškega roka. Ali bo Blum mogel pristopiti enostranski razorožitvi, ko se v vseh državah na vseh celinah vidijo ravno nasprotni pojavi? Končno še dušljiva evropska atmosfera.

Vsa ta in druga vprašanja zagrinjajo pot, ki jo je nastopila nova Blumova vlada. Bodočnost bo pokazala, kako si je stari taktik Leon Blum znal pomagati iz kočljive zadrege. Vsekakor pa je že sedaj mogoče razbrati smeri Blumove politike na podlagi znanih smernic, ki jih je bil zapisal voditelj francoskih socialistov o sebi: »Kar se mene tiče, nima nikakšnih nagnenj k močnim polnomočjem. Hočem pa, da ni parlament samo strog sodelavec, marveč tudi iniciativen inspirator eksekutivne oblasti.« Ali daje nemara ta izjava naslutiti, da se bo zopet ponovila tista znana resnica politične zgodovine tretje republike, da izvirajo v Franciji vse stranke iz leve in da polagoma po prevzetju oblasti izgubljajo prvotno borbenost osredotočujoč vso svojo delavnost na torišču reševanja aktualnih potreb, strogo parlamentarne demokracije, spretnega taktičarstva in pridobljenih političnih izkušenj ter tradicij?

Meddruštveni nastop mariborskih Sokolskih društev

ki bi se imel vršiti v nedeljo dne 7. t. m. se radi župnih tekem, ki se vršijo isti dan v Mariboru preloži na jesen.

NAČELNIK.

Pabecki

KONGRES JNS.

Včeraj dopoldne je imel v stranskih prostorih v Beogradu akcijski odbor JNS svojo sejo, na kateri se je definitivno določil datum kongresa, ki bo dne 30. junija in 1. julija v Beogradu. Razen tega so bila na dnevnem redu tudi poročila o bližnjih banovinskih skupščinah JNS, ki bošta v Sarajevu (7. t. m.) in v Novem sadu (14. tm.) za dunavsko banovino.

»HRVATSKEGA VPRAŠANJA NI«

Tako je dejal S. Hodžera, vodja »Borbašev« na zborovanju v Svilajncu. Izjavil je v svojem govoru, da ne ve, kaj pravzaprav Maček hoče ter izjavil: »Mi smo najodločneje vstali proti federaciji, ker bi to značilo razpad države. Hrvatskega vprašanja ni in mi ne vemo, v čem obstoja to vprašanje. Obstoja samo eno vprašanje in to je vprašanje kruha in socialne pravde.«

Ljudska univerza. Danes ob 20. uri se vrši v predavalnici »Ljudske univerze« občni zbor. Vse članstvo »Ljudske univerze« se vabi k udeležbi.

